

Pædagogisk læreplan for Pinsekirkens Vuggestue 2022

Pinsekirkens **Børnehave & Vuggestue**

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Hvem er vi

Pinsekirkens Børnehave

*er fyldt med hygge, latter, skønne børn, nærvær og tid.

*er en privat børnehave, der bygger på de kristne værdier.

*er en lille børnehave med 48 børn - fordelt på 2 stuer.

*kendt for ro, nærvær og tid til det enkelte barn.

*kendt for at have mødestabile voksne.

*kendt for at vægte det nære forældresamarbejde højt. Vi ønsker at have et højt informationsniveau.

*har gode fysiske rammer, med højt til loftet, lyse lokaler.

*Vi bor midt i byen.

*Vores legeplads er meget stor og har alle forskellige aktivitets muligheder.

*Vi prioriterer nærvær og tid med hinanden.

*Vores voksne er kompetente og dedikerede.

*Navnet på Børnehaven er Pinsekirkens Børnehave og det hedder vi fordi vi har lejet os ind i kirkens lokaler og vi samarbejder med kirken.

Pinsekirkens Vuggestue

Er et skønt hus der summer af liv og glade børn.

Vi vægter at have tid til en tryk tilknytning til det enkelte barn.

Vi vægter at der er ro, nærvær og omsorg til det enkelte barn

*er en selvstændig enhed med eget hus

*har en grundnormering 16 børn og 4 voksne. Vi har kvadratmeter nok til 23 børn og derfor kan vi vippe i antal mellem 16 og 23 børn. Vi ønsker at være 16 børn. Men ønsker også at have plads til børn som har brug for plads midt på året.

*Vi har vores egen legeplads, men kan også benytte børnehavens legeplads til de ældste vuggestuebørn

*Vi er kendt for at vægte det nære forældresamarbejde højt. Vi ønsker at have et højt informationsniveau.

*Vi vægter nærvær og tid og rolige dage med udeliv

Prisen er inkl. frugtordning og morgenmad

1.750 kr. pr. måned for børn over 3 år.

2.850 kr. pr. måned for børn under 3 år.

Åbningstider: mandag 6.20 til 17.00, tirsdag til torsdag 6.25 til 17.00 og fredag 6.25 til 16.00

Kort info: 3 stuer med børn opdelt efter alder,

Vuggestuen: 4 voksne og 16 børn

Børnehaven: 4 voksne hos de 24 yngste børn ca. 3 - 4 år og

Børnehaven: 3 voksne hos de 24 ældste børn ca. 4 år - skolestart.

Vi har en vippenormering, så vi kan have hæve antallet af børn fra 64, som er vores grundnormering til 71 børn, som er vores max belastning.

Pædagogisk grundlag

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Hvert eneste barn har stor værdi. Barnet er et kompetent og selvstændigt individ. Det er vigtigt, at barnet bliver mødt i dets nærmeste udviklingszone, og derved styrkes barnets selvværd. Vigtigt, at barnet støttes og hjælpes af voksne, som viser, at de vil barnet og som går foran, ved siden af og bagved barnet.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Da barnet lige har påbegyndt sin dannelsesrejse, har det afgørende betydning, at barnet er en aktiv deltager og føler sig set, hørt og forstået. Derved udvikler barnet sine egne erfaringer og værdier, som forankres i personligheden. Når barnet oplever at blive taget alvorligt, har det nemmere ved at give udtryk for behov, ønsker og holdninger og dermed får barnet indsigt i og forståelse af de demokratiske processer. Børneperspektiv er at se det fra hver enkelt barns perspektiv og tage højde for, at hvert barn er forskelligt.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagen i børnehaven. Det er vigtigt, at barnet har en positiv oplevelse i legen, og derved fremmes nysgerrighed, fantasi og der kan skabes nye relationer.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets tryghed, trivsel, udvikling og læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte barnets sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed, indlæring, mv.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder vi os til de fem elementer:

- Børnesyn
  - *Møde barnet på det udviklingsstadium barnet er, dette giver selvværd.
  - *Gå foran, ved siden af og bagved.
  - *Alle børn har værdi præcis som de er.
  - *Nærmeste udviklingszone.
  - *Børn er kompetente og selvstændige.
- Dannelse og børneperspektiv
  - *Dannelsesproces – hvor barnet deltager og skal tages alvorligt – demokratiske sammenhæng – børnene skal have indflydelse på udformning og valg af aktiviteter.
  - *Barnet har mulighed for at være aktiv deltager og selv være med til at skabe læring.
  - *Dannelse giver selvværd og barnet lærer at hvile i sig selv.
  - *Dannelse er barnets egen virke/den måde barnet præsenterer sig på – alt det barnet indeholder – den måde hvorpå det danner sig. (opdragelse)
  - *Både lokalt og globalt.
  - Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv uanset hvilket slags aktivitet det er.
  - *Det pædagogiske personale er ansvarlig for at skabe aktiviteter der lærer /viser børnene vej mod læring, demokrati – at blive et helt menneske. Barnet tager initiativ som giver dannelse.
  - *Børneperspektiv – det pædagogiske personale skal kunne se aktiviteten ud fra børnenes perspektiv.
- Leg
  - *Skabe rammer for legende – både de selvstyrende og i gang sat af børnene
  - *De voksne er nærværende, observerende og støttende
  - *Leg udvikler sig ved øvelse.
  - *Legen er opdelt i voksenstyrede, rutine og selvstyrende aktiviteter også opdelt i rammer som er genkendelige.
- Læring
  - *Udforske, forsøge, lære at fejle, turde at fejle.
  - *ud fra børneperspektivet at give passende udfordringer til udvikling
  - *Barnet skal være tryk, personalets skal se nærmeste udviklings zone for barnet, gentagelse giver automatisering
  - *Relationen skal være i orden, børnegruppens størrelse, kommunikationen og de fysiske rammer. Disse ting er baggrunden for læring.
  - *alt hvad et barn foretager sig.
- Børnefællesskaber.
  - *opdeling i grupper, skabe venskaber
  - *Relation
  - *Forældresamarbejde – positiv tilgang til børnehaven.
  - *Forebygge mobning
  - *Vente på tur

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn: I Pinsekirkens vuggestue har vi et positivt børne- og menneskesyn, og vi mener, at hvert enkelt barn har værdi og altid gør det bedste de kan i en given situation. Vi har en positiv tilgang til det enkelte barn og ønsker at skabe rammerne for, at det enkelte barn trives og er i udvikling. Vi har en anerkendende kommunikation og møder barnet i øjenhøjde og med roligt stemmeleje. Det er vigtigt, at der er afstemning mellem de voksnes kropssprog og det talte sprog, og det har stor betydning, at det enkelte barn føler sig set, lyttet til og forstået. Vi viser interesse i barnets handlinger, vi følger barnets initiativ og vi sætter pris på at være på gulvet/tæt på børnene. Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone, det vil sige at vi hjælper og støtter barnet, der hvor barnet er. Vores børnesyn er at vi som voksne skal gå foran, gå bagved og ved siden af.

Dannelse og børneperspektiv: Dannelsen er en implementeret del af hverdagen i vores vuggestue. For os er det vigtigt at skabe trygge rammer for det enkelte barn, fx i form af tydelige spilleregler i en leg, for så er der forudsigelighed og plads til alle børn i legen. I legen lærer barnet at interagere med andre børn, deles om legetøjet. Børnene får læst bøger, som tit kan kobles til virkeligheden og føre til en snak, og derefter leger børnene ting fra historien, som inspirerer til dannelse. Det er vigtigt, at barnet lærer de sociale spilleregler og omgangstonen, fx hvordan vi sidder sammen ved bordet, at vi alle må være i vuggestuen, og hvordan vi taler til og om hinanden. Vi arbejder blandt andet med "Fri for mobberi", både som emneuge og i hverdagen. Det er godt, at barnet lærer at tage initiativ til en aktivitet. Det er vigtigt for os som kristen vuggestue, når vi om fredagen holder fredagssamling med bibelfortælling, fadervor og sange, at vi videregiver nogle af de kristne værdier til børnene.

Børneperspektiv betyder i det pædagogiske arbejde at vi ser og vil det enkelte barn. Vi lytter til barnets ønsker og ideer og inddrager dem, så vidt det er muligt. Vi arbejder ud fra nærmeste udviklingszone for det enkelte barn. Det betyder endvidere, at arbejdet foregår mest muligt på gulvet, så vi er i børnehøjde. Vi ønsker at klæde børnene på, så de lærer at mestre hverdagen og kommer godt ud i verden.

Leg kan være selvstyrende eller voksenstyret. Oftest er der behov for at en voksen går med i en selvstyret leg, andre gange sætter vi en aktivitet i gang og nogle børn kommer med. Vi har mange tilbud ift. leg, og legetøj. Legetøjet er delt op i kasser med tydelige billeder på. Børnene så kan pege på det de gerne vil lege med og en voksen kan tage det ned for dem. Vi voksne er i nærheden og til rådighed så de kan spørge om hjælp eller fx trøst og omsorg. Børnene bliver særligt om formiddagen inddelt i mindre grupper på stuen med forskellige aktiviteter og derved skabes en intimitet og fordybelse omkring aktiviteten og øget nærvær fra den voksne. Vi voksne kan ændre på aktiviteten eller fordelingen af børn ved behov. Den voksne har fokus til interaktionen og hjælper og støtter børn, der er udfordret ift. gruppeleg. En anden opgave kan være at lægge en hånd på ryggen af et barn og på den måde skabe tryghed i legen for dette barn.

Læring er, når et barn fx oplever eller tillærer sig noget nyt og oplever sejren/succesen i det. Nogle eksempler kan være at lære at kravle op på puslebordet, selv få overtøj på, selv spise sin madpakke, være social med andre børn, at vaske hænder selv, at dele legetøj, komme ind at sove og være tryk nok til at falde i søvn. Læring foregår kun, hvis barnet er trygt og relationen mellem barn/voksen eller barn/barn er god.

Børnefællesskaber er både de store og de små fællesskaber. I Pinsekirkens vuggestue giver vi mulighed for venskaber med jævnaldrende børn, idet vi er opdelt efter alder, og dermed er der børn som "ligner mig". Som udgangspunkt er alle børn en del af et børnefællesskab. Ikke alle børn har lige nemt ved at indgå i et fællesskab, og ift. de børn har vi et særligt fokus. Der kan være børn, som har brug for en særlig indsats fx ift. de sociale relationer. Ved behov ansøger vi ved Esbjerg kommune om "Tildeling af ekstra ressourcer". Om morgenen og sidst på eftermiddagen er alle børn samlet i vuggestuen, og det betyder, at børnene lærer

hinanden godt at kende, og at de store børn kan hjælpe de små og de små har nogle ældre børn at se op til.

Vi vægter et tæt og godt forældresamarbejde for på den måde, kan vi sammen guide og støtte barnet, og samarbejdet skaber en tryghed og forudsigelighed i hverdagen. Det er vigtigt for os, at forældrene får gode og sjove historier med hjem fra vuggestuen og samtidig er det magtpåliggende for os med en åben og ærlig dialog, når der fx opstår konflikter eller udfordringer, disse overleveringer sker oftest ved modtagelse/afhentning. Ved behov sætter vi gerne tid af til et møde med forældre, hvis de/vi ligger inde med spørgsmål, undren eller andet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Pinsekirkens vuggestue er det vigtigt, at modtagelsen af barnet om morgenen foregår stille og roligt, da det kan have indflydelse på hele barnets dag. Det vægtes højt, at forældre er inddraget ved afleveringen. Vi har vores egen kultur, hvor det er vigtigt, at barnet bliver nævnt med navn og et smil, når de kommer ind ad døren, og at forældrene sendes godt afsted på arbejde, og at de er trygge ved, at vi tager os godt af deres barn.

Ved morgenmad, formiddagsmad og frokost lærer det enkelte barn noget om dannelse og fællesskab, blandt andet at vente på tur, spise pænt, holde bordskik, Der foregår hyggelige snakke ved bordet, hvor barnet også lærer at vente på tur og lytte til hinanden. Vores børnesyn er tydeligt i og med, at alle børn bliver set og hørt og alle har lige stor værdi.

Ved fri leg indgår børn i relationer, tager hensyn til andre, lærer dannelse, udfordringer, ift. hvad jeg kan og hvad jeg skal lære. Ved fri leg lærer børn, hvordan de får en plads i børnefællesskabet og de kan lære færdigheder ved konstruktioner.

I fri leg har et barn i en udsat position særligt brug for en voksen, der ser barnet og er opmærksom på, støtter og hjælper ift. aktiviteten og fællesskabet. Vi kan invitere et barn med i leg ved at være nærværende og byde ind til en leg. Samtidigt er det vigtigt, at den voksne kan trække sig lidt igen og observere samspillet.

Ved toiletbesøg/pottetræning tillæres selvstændighed ved fx håndvask og at tage tøj på igen. Når alle børn er i garderoben, øves dannelsen i, at barnet ift. hjælp skal sidde på sin garderobeplads og vente på tur,

lære at bruge sit sprog, læring i personlighed i forhold til hvad barnet kan selv, og hvor det behøver hjælp. Ved mestring af en opgave opbygges barnets selvværd.

På legepladsen har vi primært børnestyret leg, hvor læring ift. dannelse dels er ift. social interaktion, hensyntagen til andre børn, at deles om legetøj, cykler, mm. Alle børn har lige ret til at være på legepladsen, personalet har fokus på omgangstonen. Dertil trænes barnets fin- og grovmotorik.

Ture ud af huset er oftest en voksenstyret aktivitet, hvor vi sætter rammen for turen med fokus på dannelse, læring og børnegruppens nærmeste udviklingszone. Vi kan følge børnenes initiativ, eller styre efter årstid/traditioner eller kulturel læring. Vi er i lokalområdet på biblioteket, naturen, museer osv. På ture er der meget læring om trafik og trafikregler, fokus på fællesskab, at følges ad, lære at indgå i andre kontekster end i børnehaven.

Formiddagssamlingen er voksenstyret med fokus på læring ift. til sanser, ansigtsmimik (hvordan ser jeg ud og hvad kan du gøre), sproglig læring, at sidde sammen på tværs af venskaber (børnefællesskab hvor alle er med). Vi leger bevægelses- og sanglege, synger sange, lærer at sige noget foran andre børn, som lytter. De yngste vuggestuebørn har samling efter formiddagsmad hvor vi synger sange med forskellige fagter. Fredagssamlingen er anderledes, da alle børn er samlet og hører bibelhistorie og synger kristne børnesange, meget gerne med fagter til.

Vores erfaring er at læringsmiljøet er mest udviklende og givende, når børnene er opdelt i mindre grupper, da den voksne har kontakt med alle børn og fordi det er lettere at skabe ro og samhörighed omkring det, der skal ske.

I de perioder i løbet af dagen, hvor alle børn er samlet, er personalet organiseret, således at der er struktur på de praktiske opgaver, der skal løses (fx skifte børn, putte børn, være på legeplads, have sovebørn). Vi har stuemøde en gang om ugen, hvor der blandt andet tales om børn, månedens gang, laves Smittemodel (et pædagogisk redskab til evaluering af praksis, konkrete målbare mål for en aktivitet) og aktiviteter ift. læringsplanen. Hver måned har vi et læringsstema som er udgangspunktet for den pågældende måneds aktiviteter.

De fysiske rammer

Vuggestuen består af to grupperum der er adskilt af en dels væg og en foldedør. Børnene er opdelt i yngste og ældste grupper som har hver deres grupperum. Derudover er der køkken, garderobe og toilet/skifferum.

I grupperne har pædagogerne fordelt barn og forældre mellem sig, og da alle børn og voksne i vuggestuen kender hinanden, er det naturligt, at pædagogerne søger information og sparrer med hinanden og øvrige kolleger fx ift. et konkret barn.

Da alle voksne har et kendskab til og viden omkring de enkelte børn, kan vi sikre et trygt læringsmiljø for det enkelte barn, uanset om det er tidlig morgen, formiddag eller sidst på dagen og uanset hvilken voksen der er på arbejde. Er et barn meget ked af det, når der siges farvel, opfordres forældre enten til at kontakte vuggestuen eller også får forældre på sms et billede eller kort besked, når barnet er okay igen.

Vi afholder et årligt forældremøde, hvor alle forældre opfordres til at deltage. Derudover er der forældreinfo og opslag fra grupperne på vores Blog.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I vuggestuen er et godt samarbejde mellem forældre og pædagoger en af de vigtigste faktorer for, at børnene oplever deres tid i vuggestuen som positiv og tryk. Vi ønsker at indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Vuggestuens personale har ansvaret for at forældrene føler sig velkomne og vi giver informationer og svarer på de spørgsmål som forældrene måtte have.

Nå barnet begynder i vuggestuen, udvides helt naturligt kredsen af voksne, som barnet skal lære at kende, have tillid til og fortrolighed med. Her er personalets og forældrenes indsats helt nødvendig, hvis denne tillid og fortrolighed skal kunne etableres. Hvis forældrene har tillid til at personalet tager sig af barnet på betryggende vis, er det nemmere for barnet at falde til.

Når barnet er begyndt i vuggestuen, tilbydes en opstartssamtale efter ca 3 mdr. Derefter bliver der udleveret en DPU om barnets udvikling og trivsel ca. en gang om året. DPU'en bruges om et pædagogisk redskab og beskriver ud fra 9 forskellige emner barnets funktionsniveau. DPU'en, som forældrene altid får en kopi af, er et redskab som vi i vuggestuen bruger konkret ift. barnet nærmeste udviklingszone, og forældrene opfordres også til at støtte op om og samarbejde omkring det hjemmefra. Målet er at fremme barnets trivsel, udvikling og læring.

Vi forsøger at have et højt informationsniveau ved blandt andet at afholde forældremøder, forældre kaffe, skrive på Bloggen, infotavlen i garderoben, samtaler (både spontane og planlagte).

Inden opstart får alle forældre en rundvisning og en snak med leder, de får sendt en velkomstfolder på mail, og en personlig samtale ved opstart.

Hvis vi har en bekymring ift. et barns trivsel og/eller adfærd, kan forældre og relevante eksterne samarbejdspartnere/konsulenter indkaldes til et tværs møde.

Vi vejleder gerne forældrene om de tvivlsspørgsmål der kan forekomme når man står med ansvaret for et lille barn, fx når det skal vænnes af med sut/ bleen eller andet. Vi taler med forældrene om, hvordan vi/de bedst hjælper og støtter barnet. Vi ønsker at være forbillede og vejleder gerne ud fra vores barnesyn, faglige forankring og erfaring. Personalet informerer forældre, hvis der har været en konflikt (mellem barn – barn eller barn – voksen). Vi vejleder i vigtigheden af at sætte grænser, at være en tydelig forældre/voksen. Ved skilsmisse eller andre livskriser taler og vejleder vi forældre i håndtering ift. deres barn i den aktuelle situation.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Et barn i en udsat position kan være et barn, der fra fødslen har udfordringer med sig. Det kan være et barn, der ikke mestrer ting som alderssvarende børn gør, et barn som har svært ved at indgå i sociale interaktioner, et barn som har brug for særlig forudsigelighed og struktur eller et barn som er født for tidligt.

Vi har positive forventninger til alle børn uanset habitus og forudsætninger, og vi ønsker at være nærværende, støttende, observerende og at udfordre barnet. Vi har øje for det enkelte barns behov og det er vigtigt, at det enkelte barn får lov at udvikle sig i sit eget tempo.

Derfor tages der individuelle hensyn, når et barn er udfordret og har brug for hjælp, fx hvis et barn har brug for en kort pause fra fællesskabet. Der kan være perioder, hvor en mindre gruppe børn samles, f.eks. til en konkret indsats eller at træne en færdighed, det kan fx være en hverdagsrutine eller samarbejdsøvelser. Dette sker ikke uden forældrenes viden/accept.

Udgangspunktet for os er altid at sikre en optimal udvikling og trivsel for det enkelte barn. Vi arbejder inkluderende, hvilket vil sige, at vi har fokus på, at der er plads til alle børn i fællesskabet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

En del af livet er skift og overgange fra noget man kender til noget ukendt. Derfor har vi et særligt fokus på at tale med de ældste børn om skolestart, skoleliv, nye venner, mm. både, når samtalen falder naturligt og mere konkret som led i at skabe en tryk og glidende overgang fra børnehave til skole for det enkelte barn.

For at skabe sammenhæng til børnehaveklasse, tager vi udgangspunkt i barnets lyst til at lære, barnets egne færdigheder og samspil med andre børn. Aktiviteterne målrettes den ældste aldersgruppe. Helt konkret har vi skolegruppe hver torsdag, hvor børnene præsenteres for forskellige opgaver om tal og

bogstaver, samarbejdsøvelser, kunne genkende og finde eget navn, frikvarter, m.m. Vi øver det enkelte barn i selvstændighed fx ved at nogle opgaver skal løses uden hjælp fra voksen; dertil øves der i at barnet forstår en kollektiv besked og handle på den.

Inden skolestart aflægges der et besøg børnenes skoler.

Generelt er der i hverdagen for de ældste børn et særligt fokus på, at det enkelte barn klarer flere hverdagsrutiner herunder toiletbesøg selvstændigt, kan tage ansvar ved at hente egen madpakke samt oprydning efterfølgende, at vise hensyn til andre, at deltage i fælleslege og gåture også selvom, at det ikke lige er det, barnet vil, almen dannelse ift det talte sprog og opførsel.

Ved løsning af konflikter er det vigtigt, at det enkelte barn både lærer at turde give udtryk for egen oplevelse og samtidig lytte til modpartens version. I nogle situationer er det fint som voksen at indtage en afventende rolle, da nogle konflikter løses af børnene selv, og dermed bliver en mestring og positiv oplevelse for de involverede.

Ved samlingerne er der fokus på sproget i form af rim og remser, sange, teater, samtale om årets gang, mm. Derudover hører vi lydbøger, læser bøger og taler med børnene.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi syntes det vigtigste er at vores vuggestuebørn bliver trygge her i vuggestuen og på den lille legeplads. Derefter ønsker vi at give dem mod på at bevæge sig ud i lokalområdet. Vi vil gerne introducere vuggestuebørnene til at få kendskab til lokalsamfundet. Vi besøger derfor de lokale små legepladser, Remissen eller går en tur i nabolaget. I lokalsamfundet bruger vi også biblioteket til at låne bøger. P

På gåture i lokalområdet bliver børnene i deres refleksveste bemærket og vinket til.

Vi inddrager forældre og frivillige når der er mulighed for dette. Vi har haft præsten til at fortælle bibelfortælling til en fredagssamling, haft en forælder til at synge sange sammen med os til børnehavens fødselsdag, og en forælder har optrådt som tryllekunstner ved et arrangement i børnehaven. En fra Pinsekirken har været julemand til børnehavens julefest. En gang om året får vi hjælp af forældre til at passe ”vores” børn, når personalet er på pædagogisk dag. Vi har haft en pensionist som frivillig havemand.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Pinsekirkens vuggestue er det vigtigt, at de fysiske, psykiske og æstetiske rammer bærer præg af, at både børn og voksne er velkommen.

Udgangspunktet for et pædagogisk læringsmiljø er, at hvert enkelt barn føler sig tryk og værdsat og derved skabes det bedste grundlag for dannelse, læring, udvikling og den gode og sunde trivsel.

Som pædagogisk personale har vi fokus på flere ting for at fremme vores børnemiljø. Vi ønsker at skabe de bedste betingelser ift. udnyttelse af vores rum og at nedbringe støjniveauet. Dertil er det vigtigt at skabe rammerne for, at børnene har nogle små og trygge baser i vuggestuen, der danner grundlag for gode og tætte lege og relationer.

If. nogle børn fra udsatte positioner er det hensigtsmæssigt at kunne skærme nogle børn for støj, lysindfald, "trafik" af andre børn; derved opnås og skabes fordybelse og koncentration om fx spisesituationen eller en aktivitet.

Det er vigtigt, at vuggestuen både inde og ude indbyder til leg, udfordring og fordybelse og det er vigtigt, at de kreative ting, børnene fremstiller får lov at pynte i vuggestuen.

På begge stuer har vi malet en væg med motiver der henviser til forskellige børnesange. Ud fra denne vælger vi ofte sange til vores samling.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

I Pinsekirkens vuggestue er vores overordnede mål, at det enkelte barn er i trivsel, udvikling og på dannelsesrejse ikke kun ved formiddagsaktiviteter men hele dagen – i såvel de selv styrede som i de voksenstyrede lege.

Derfor er det afgørende, at personalet har ejerskab i de seks læreplanstemaer, for derved implementeres de naturligt i vores pædagogiske arbejde og bliver en integreret del af vores planlagte og daglige aktiviteter.

De seks læreplanstemaer er implementeret, så der i de daglige lege, aktiviteter og rutiner i det pædagogiske læringsmiljø skabes mulighed for, at børnene bruger deres krop, styrker eget initiativ, udvikles motorisk, udfordrer egne grænser og samtidig udvikler sociale kompetencer, mm.

I det daglige arbejde betyder det konkret, at personalet arbejder reflekterende og har fokus på at forbedre og opkvalificere de pædagogiske tiltag. Smittemodellen er her et godt og praktisk redskab

---

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Med afsæt i vuggestuens barnesyn, at hvert enkelt barn har værdi og udviklingspotentiale, er det vigtigt, at det enkelte barn bliver klædt godt på til livet - bliver livsduelige og udvikler engagement, gåpåmod og sociale kompetencer. Derfor har vi fokus på at møde barnet på dennes nærmeste udviklingszone, at skabe tillid og tryghed til/for barnet og udfordre og gøre barnet nysgerrig. Dertil skal vi sørge for, at barnet udfolder allerede mestrede egenskaber og udfordrer nye ting, der skal tillæres.

Et eksempel er, at vi siger "godmorgen og godt af se dig" og et "farvel og tak for i dag" ved afhentning, først og fremmest for at barnet føler sig velkommen og set og som led i den danske/globalt kulturelle dannelse og som almen dannelse. Derudover at barnet lærer at undvære mor og far og oplever at selvom de går så kommer de igen. Det er også vigtigt at lære at være i et større fællesskab, hvor der er mere uro og støj. Hvor de skal lære at tage hensyn til andre, at vente på tur og udsætte behov.

Et andet eksempel er, at børnene flere gange i løbet af en dag leger på kryds af grupperne - både indenfor og udenfor på legepladsen, hvor der nogle gange for de ældste vuggestuebørn er leg med børnehavebørn. Derved lærer det enkelte barn at forholde sig til og interagere med andre børn på tværs af alder og social/kulturel baggrund.

Vi er generelt opmærksomme på det enkelte barns personlige udvikling og trivsel og ser en glæde i selv de små positive udviklingstrin. I vores vuggestue er der altid tid til at blive hørt og set, tid til et kram, en snak, en pause eller andet.

Det er vigtigt, at det enkelte barn føler sig anerkendt, også for de tanker og ideer de har og ønsker at dele. Vi arbejder dagligt med følelser - både til samlinger i grupperne, i konfliktsituationer, i børnenes leg. Vi øver barnet i at sætte ord på, hvad der gør mig ked af det, vred, glad og bange osv. Desuden er det vigtigt, at barnet lærer at tage ejerskab for egne handlinger og sige "undskyld", når der er brug for det.

Vi har fokus på at beskrive hvad det er vi gerne vil se mere af. Eks I stedet for at sige at du ikke må løbe rundt prøver vi at sige det de gerne må – nemlig at sætte sig ned og lege, at gå hen til næste aktivitet. Eks du må ikke slå – vi vil hellere sige at vi skal æ hinanden, have søde hænder, der er gode ved hinanden.

Vi har fokus på at tage individuelle hensyn til børnene og har øje for at deres dage er forskellige og at de har brug for forskellige hensyn i løbet af dagen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Det at kunne begå sig socialt og indgå i forskellige sociale kontekster, har stor betydning for hvert enkelt barn, at være en del af noget større, at blive set og hørt, at blive accepteret for den jeg er og med de meninger, jeg har. De voksne er bevidste om og opmærksomme på, at understøtte de relationer som barnet opbygger og er en del af.

I samværet mellem barn-barn og barn-voksen opbygges noget fælles tredje – et fællesskab, som er vigtigt for barnets udvikling og trivsel. Børnene spejler sig både i hinanden og i de voksne som omgiver dem. Eks

I vuggestuen har vi fokus på børnenes sociale intelligens igennem leg med børnene.

Vi lærer børnene de sociale spilleregler- hvordan skal vi være over for hinanden og kigge på hinanden og kropsproget -se, blev han glad eller ked af det? Kunne hun li det?

Vi lærer børnene, hvordan vi kan lege og bruge de forskellige legesager. Vi inviterer dem med ind i det vi leger, så børnene bliver nysgerrig for at være med.

Et eksempel fra vuggestuens hverdag:

Vi har fundet madtingene frem. 6 børn begynder at finde de ting, de vil lege med. Vi finder et bord, hvor vi står og laver mad ved. En laver mad i en gryde, med forskellige frugter i og rører rundt og rundt i gryden. Barnet kigger over på mig og siger: ”Laver mad!”. Et andet barn laver små muffins og et tredje barn var ved at pakke en lille madkasse med forskellig mad i. Jeg spurgte barnet: ”Er du på vej på arbejde?”. Barnet sagde glad: ”Ja” og gik ind i et andet rum, som han forstillede sig var hans arbejdsplads. Mange børn serverede forskelligt mad til mig og jeg sagde: ”Tak, det var sødt af dig, at du lavede mad til mig.” ”Ummm, det er lækkert!” ”Det smager godt!”

Vuggestuens barnesyn er, at hvert barn er unik og værdifuldt og har kompetencer. Alle børn er forskellige og vi vælger at se det, som noget positivt og en ressource, der gør børnefællesskabet mere ”farverigt”. Hvert barn har noget at bidrage med i børnefællesskabet og ingen kan undværes.

Vuggestuen er indrettet således, at børnene har flere læringsmiljøer, de kan være i og lege i. Her har børnene på tværs af køn, alder og interesser mulighed for en eller flere lege. Legetøjet er fordelt i kasser med tydeligt billede på som gør at børnene aktivt kan vælge hvad de gerne vil lege med.

Der skabes også børnefællesskaber omkring et tegnebord på stuen eller en konstruktionsleg med Lego på gulvet. Det, der gør sig gældende uanset leg og lokation er, at der er skabt et læringsmiljø, hvor de sociale færdigheder, som fx at vente på tur, deles om et stykke legetøj, hjælpe hinanden (fx finde en bestemt Legoklods for et barn) udvikles. Samling

Når barnet oplever børnefællesskabet som noget rart og positivt, udvikles følelsen af samhørighed, at jeg er afholdt, at jeg har venner, at min mening bliver hørt osv.

Vi prioriterer tid med børnene dvs., at vi er nærværende og autentiske voksne, som viser oprigtig interesse i det enkelte barn og griber ind med hjælp og støtte, hvis og når der er brug for det.

Et eksempel, der underbygger ovenstående, er i garderoben, hvor børnene gerne vil hjælpe hinanden ved at finde skoene til et andet barn, eller give et sut til et barn der har brug for trøst.

Når der bla. spilles spil, bliver rutsjet på rutsjebane lærer barnet bla.:

- spillets regler.
- at vente på tur.

De sociale spilleregler når vi holder samling, barnet lærer bla.:

- at have øje for/opmærksomhed på hinanden (vi taler om, hvem der er/ikke er i vuggestuen i dag).
- at lytte til hinanden i fællesskabet.
- at lære at sidde stille.
- at lære at være stille
- at vente på tur.

At barnet føler sig hørt og set.

I vuggestuen har vi øje for, hvordan børnene har det og aflæser deres mimik og kropssprog. Vi er altid klar og opsøgende, hvis et barn er trist, ked af det, sidder alene eller er glad og har noget på hjerte. Det er vigtigt, at det enkelte barn mærker, at de voksne i vuggestuen vil mig.

At sætte ord på børnenes følelser, adfærd og handler på dem.

Vi taler med børnene om de forskellige følelser og bruger bla. kufferten fra Fri for Mobberi, bruge babytegn.

Det er vigtigt, at det enkelte barn lærer at selvregulere egen adfærd og tilpasse sig alt efter hvor, og hvordan vi er sammen, ligesom det har stor betydning, at et barn hviler i sig selv, sine grænser og følelser og lærer at aflæse andres kropssprog og grænser.

Et eksempel er, at vi til en samling bruger nogle ansigtstavler fra kufferten, hvor alle børn kan byde ind med, hvorfor barnet er glad

Et eksempel er, 2 børn, som har slået hinanden, og konflikten skal løses. Den voksne beder det ene barn kigge på det andet barn, og beskrive hvordan barnet ser ud. Derved lærer barnet at aflæse barnets mimik/kropssprog og lære noget om barnets grænser ift., hvornår barnet synes at noget er sjov og alvor.

Synergien og dynamikken i børnefællesskabet bærer præg af forskelligheden i børneflokkene. Det er vigtigt, at det enkelte barn ved, at alle børn har værdi i fællesskabet, uanset forudsætninger, habitus, interesser, mm. Når nogle børn mangler pga. sygdom, fridag, eller andet mangler der noget fx en legekammerat, en tom plads ved bordet, når vi spiser, en hjælpsom person osv.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er menneskets forudsætning for at kunne gøre sig forståelig og kunne udtrykke sig overfor omverdenen, og kommunikation er flere ting; det verbale og nonverbale sprog, kropssprog, mimik, det skrevne ord og billedsprog. Derfor er kommunikationen også vigtig i Pinsekirkens vuggestue.

Vi værdsætter den daglige dialog og kommunikation med barnet som kan foregå, når vi sidder på gulvet, i en sofa, på legetæppe, puslebord, garderobe, ved samling, ved et bord eller på legepladsen. Der bliver snakket, grinet, lyttet til og hygget. Uanset hvor snakken foregår, er det vigtigt, at barnet mærker den voksnes opmærksomhed, nærvær og at barnet har værdi.

Vi bruger det verbale sprog, når vi spiser, ved bleskift, på legeplads, når vi er på tur og ser forskellige ting. I garderoben snakker vi om tøjet vi enten skal have af eller på.

I vuggestuen arbejder vi med at udvikle den sproglige kompetence på flere måder, ved at bruge toneleje, fagter/bevægelser, vores mimik, og vi bruger kropssproget til fx at illustrere en fortælling og gøre den mere levende. Feks. Til bibelfortælling. Vi sætter ord på vores handlinger, det vi gør sammen med barnet og det vi ser sammen med barnet.

Eks. Når vi skifter et barn, bliver der snakket meget imellem barnet og den voksne. Der bliver sat ord på hvad de voksne gør og på det, barnet får øje på eller peger på. Vi har klistermærker og ting hængende i loftet som barnet får øje på og blive inspireret til at sige noget ud fra. En sang kan der også blive sunget sammen med barnet.

Når vi har særligt fokus på kommunikationen, tager vi hensyn til børnegruppens alder og deres nærmeste udviklingszone. Vi bruger alle kropssprog/fagter, når vi fortæller (både barn-barn imellem, barn-voksen og voksen-barn imellem).

Når børn fortæller noget til samling, øver de sig i at tale i større grupper, frimodighed, at gøre sig forståelig, at sætte ord på, at sige et ord eller en sætning.

Vi øver og lærer børnene at modtage og efterleve en kollektiv besked.

Vi læser mange bøger, synger sange, lytter til musik. Vi laver fjerne rim, spil med rim og remser, synger sange, sanglege med bevægelse. Læringsmiljøet fungerer bedst når børnene opdeles i mindre grupper, da det letter tilpasningen til nærmeste udviklingszone, alderstrin og støjniveau.

Hvert halvår udarbejdes en sprogvurdering på tosprogede børn med udtale/sprogproblemer.

Vi udarbejder en gang årligt en DPU på hvert enkelt barn et af udviklingsemnerne er sprog. Ud fra besvarelserne i DPU'en bliver barnets udvikling ift. sprog og sprogforståelse tydeliggjort.

Er der brug for en ekstra indsats på et barn med særlige sprogsvækheder, bliver der lavet en specifik sprogudviklingstest på det barn. Denne test udfærdiges af den talepædagog, der er tilknyttet børnehaven. Det er talepædagogen (i samarbejde med vuggestuens personale) der foreslår hvilke indsatser der er brug for i den konkrete sag. (fortrinsvis børn mellem 2 og 3 år)

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

I Pinsekirkens vuggestue har vi øje for at skabe læringsmiljø og rammer til, at barnets kropsbevidsthed og sanseapparat kan udvikles og udfoldes. Dette skaber en robusthed og en energi i barnet til at møde og takle de oplevelser og udfordringer, der vil komme.

Det er vigtigt, at barnet har mulighed for at blive opfordret til fysisk aktivitet. Herunder gælder at barnet har mulighed for at udforske og eksperimenterer med forskellige måder at bruge sin krop på.

Vi laver små forhindringsbaner på stuen, øver i at kravle op på puslebordet, de ældste kravler selv op på stolen mm.

Vi bruger også både vuggestuens, og for de ældste, børnehavens legeplads, som indbyder til fysisk aktivitet af mange forskellig art, boldspil, løbe/ kravle op og ned ad bakke, klatre, cykle, køre motorcykler, gynges, rutse, dreje, grave i sand/jord, bevæge sig på forskelligt underlag (blødt/hårdt, jævnt/ujævnt).

Sang, rytmik og bevægelse har en stor plads i vores vuggestue, fordi vi ønsker at styrke barnets krop, sanser og bevægelsesmønstre. Vi sætter af og til musik på da børnene elsker at danse og synge, og dermed øver sig i at bruge kroppen til bevægelse og sanser uden, at de selv tænker på det.

Det er vigtigt, at barnet bliver fortrolig med egen krop, udvikler kropsbevidsthed, får kendskab til kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse. I den proces ser barnet sig selv i forening med de andre børn. Her tydeliggøres det, hvilke børn der mestrer/ikke mestrer dette. Det er vigtigt, at de voksne har opmærksomhed på at skabe et læringsmiljø, hvor der er plads til forskellighed og skabes respekt for andre børns kropslighed og færdigheder, at der er plads til alle børn og at alle har værdi for børnefællesskabet.

Når vi holder samling, er krop, sanser og bevægelse noget vi taler om og bruger i fx bevægelses- og sanglege. Vi taler om kroppen og læser bøger om kroppen og dens funktioner, og taler med barnet om, hvordan kroppen fungerer, når man fx tager tøj på og ved fx bleskift.

Som voksne er vi rollemodeller for barnet og deltager aktivt i de fysiske aktiviteter sammen med barnet. Vi følger barnets bevægelsesmønstre, så det oplever både medbestemmelse og selvbestemmelse i valg af fysiske aktiviteter.

I vuggestuen har vi opmærksomhed på, at barnet mestrer forskellige finmotoriske udfordringer. Det gør vi, når barnet laver en perleplade, tegner/maler med forskellige redskaber, klipper i forskelligt materiale, bygger med forskellige materialer såsom, træklodser, Lego osv.

Vi har fokus på og opmuntrer barnet til ved fin- og grovmotoriske opgaver/aktiviteter at være nysgerrig på og undersøge, "hvem er jeg", "hvad kan du" og "kan jeg mon også det".

Alle mennesker er født med et sensorisk system, og sanser systemet sover aldrig. Vores sanser sender impulser om omverdenen til hjernen og vi er afhængige af vores sanser, da de giver os informationer fra vores egen krop og vores omgivelser.

Sansemotorisk arbejdes der med de forskellige sanser både indendørs og udendørs. Som eksempel italesætter og bruger både barnet og den voksne smags-, syns- og lugtesansen ved spisesituationen og taler om, hvad der mon er i madpakken.

Udendørs bruges fx den vestibulære-, syns- og bevægelsessansen, når barnet kører på de små scooter for at tilpasse og koordinere hastighed, muskelkraft og balance. I sandkassen udvikles den taktile sans ift. sand/jord/græsset omkring dem.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I vuggestuen lægger vi vægt på, at barnet får gode erfaringer i naturen, så de udvikler en nysgerrighed og lyst til at færdes i naturen og samtidig har en respekt for naturen og oplever en forbundethed med naturen.

I praksis udmøntes det i, at de ældste vuggestuebørn tager på ture i alle årstider, derved ser det enkelte barn årstidens kendetegn, mærker vejret og oplever forskellen fx på sommer og efterår. De voksne er rollemodeller, som formidler og skaber en interesse og nysgerrighed for barnet, ift. hvad vi ser, kan røre og høre i naturen. Fx på legepladser finder vi bær, frugter, snegle, regnorme mm. Den voksne taler med barnet om og viser, hvordan vi skal behandle naturen med respekt, at man ikke træder på små dyr for sjov. Barnet får vist, hvordan vi respekterer naturen ved fx at tale om at man ikke bare brækker en frisk gren af et træ eller sætter en snegl langt væk fra sit levested. Vi tager på ture, fx i skov hvor vi ser naturen spire og gro og samler grene og pinde, blade, kastanjer, kogler mm. som bruges kreativt i en leg. Ved stranden samler vi sten, strandkaller, vandmænd mm. Ved moser og vandløb finder vi små dyr, mikroorganismer og planter.

Ved samlinger læser og fortæller vi om naturen vha. bøger om dyr, natur mm. Vi har aktiviteter, hvor vi sår små frø og ser dem vokse.

Det er vigtigt for os, at barnet trives i naturen og vi har fokus på science, hvor den voksne lærer barnet at have en undersøgende, nysgerrig og observerende tilgang til naturen, og til de små og store naturfænomener. Derved får barnet erfaringer med at genkende og udtrykke årsag, virkning og sammenhænge. De ting,

vi finder og samler i nature, bruges fx også til at samtale om antal og fornemmelse for størrelser og derved udvikles en begyndende matematisk forståelse og opmærksomhed.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I vores vuggestue ønsker vi, at hvert enkelt barn oplever og forstår vuggestuens kultur, den danske kultur og de medfølgende traditioner, samt præsenteres for andre kulturer og kulturforskelle også globalt. Det er vigtigt, at barnet færdes i et læringsmiljø, hvor det indgår i ligeværdige og forskellige fællesskaber, så barnet oplever egne og andres kulturelle baggrunde. Barnet skal præsenteres for og opleve forskellige normer, traditioner og værdier.

Da vi er en kristen børnehave, er det vigtigt for os at videregive de kristne værdier til børnegruppen. Børnene opdeles i grupper efter alder, så de er sammen med jævnaldrende børn. På bestemte tidspunkter af dagen er det muligt at deltage i fællesskaber på tværs af alder. Vi tager gerne imod børn af forskellig herkomst, ligesom vi i personalegruppen også har kolleger af anden etnisk herkomst. Dette skaber en dynamik og en naturlig interesse ift. ligheder og forskelligheder både menneskeligt og kulturelt.

Vi ønsker at fastholde de danske traditioner som jul, fastelavn, påske, pinse, børnenes fødselsdage mv. De voksne er rollemodeller for børnene og viderebringer også egne værdier og normer, da de ligger implicit i personlighed, væremåde og tilgangen til det enkelte barn.

Det er vigtigt, at barnet får forskellige kulturelle oplevelser og oplever både at være tilskuer og aktiv deltager.

Vi vil, at barnet lærer at udvikle og udfordre dets engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed ift. såvel kultur og fællesskab som æstetik. Barnet skal præsenteres for og have kendskab og erfaring med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I vuggestuen holder vi børnenes fødselsdage, julefrokost og påskefrokost, fejrer fastelavn, har julearrangementer, motionsdag, bedsteforældredag, julegudstjeneste mv.

Hver fredag samles alle vuggestuebørn for at høre bibelhistorie. En voksen fortæller enten via billeder, teater med forskellige figurer og synger kristne børnesange.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Evalueringsskultur har været en svær ting for os at definere. Men at vi gør det i praksis, er vi blevet klar over hen over de sidste 2 års arbejde med evalueringsskulturen. Vi har i mange år holdt pædagogisk weekend for at blive klogere år for år. For at få ny pædagogisk viden. For at evaluere vores mål, vores hverdag, vores værdier osv. Vi arbejder med smitte modeller i forhold til børn og vil også bruge smitte modeller som evalueringss metode i forhold til aktiviteter. Personalet er udlært i opgaven og kan løse den. Men pædagogerne har ikke på de enkelte stuer fundet tiden til at udarbejde smitte modeller, eller set værdien i at udarbejde smitte modeller på aktiviteter, fremfor de mange andre vigtige opgaver en pædagog også har med at udarbejde DPU, planlægge læreplanstema, planlægge samling og evaluering af dette. Dog er bevidstheden øget i hverdagen, hvorfor vi gør som vi gør. Bevidstheden om at alle aktiviteter skal have et overordnet formål i forhold til det månedlige læreplanstema og set i forhold til det enkelte barns nærmeste udviklingszone.

På vores personale møde har vi temaet for næste måned fremme. Vi har hjulpet hinanden med ideer til hvordan de enkelte stuer kan arbejde med læreplanstemaet. Vi har de enkelte læreplanstemaer i spil to gange om året. Læreplanstemaerne er blevet en metode til at komme rundt om hele udviklingen af det enkelte barn, både som evaluering og planlægning.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi har fået nogle nye ansatte da vi i april 2020 åbnede vuggestuen. De har måned for måned arbejdet sig igennem læreplanen. De fik den udleveret første arbejdsdag og vi arbejder med den hver måned.

Evalueringen i 2021 er sket i samarbejde med en pædagog og leder, på nedlukningsdage, hvor vi skulle arbejde hjemme. Vi har i 2021 ikke kunnet være sammen som personalegruppe ud over det allermest vigtige. Vi håber at vi i 2022 kan have personale weekend igen og gennemgå læreplanen sammen med både ny ansatte og de gamle. For kendskab til læreplanen, ejerskabet over det skrevne er afgørende for om den bliver brugt i hverdagen.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC